

TYNSET KOMMUNE

Personalavdelingen

Det Kgl. Kommunal- og regionaldepartementet
Postboks 8112 Dep

0032 OSLO

Tynset, 29.06.2010

<i>Vår ref.</i>	<i>Løpenr.</i>	<i>Arkivkode</i>	<i>Saksbehandler</i>	<i>Deres ref.</i>
10/732-6	4505/10	026	Jon Ola Kroken	

MELDING OM POLITISK VEDTAK

NY MODELL FOR INTERKOMMUNALT SAMARBEID SAMKOMMUNEMODELLEN

Fra møtet i Kommunestyret den 22.06.2010, saksnr 54/10.

Det underrettes herved om at det er fattet følgende vedtak:

Tynset kommune ser generelt positivt på at det legges til rette for å utvikle det interkommunale samarbeidet og at det er tilgjengelig gode modeller som sikrer demokrati, rettssikkerhet og kvalitet/effektivitet/økonomi i tjenesteproduksjonen.

Kommunen stiller imidlertid spørsmål ved hvorvidt samkommunemodellen er aktuell og attraktiv nok. Uten at det samarbeides på store og vesentlige myndighetsområder, vil modellen etter kommunens mening være både kostnadskrevende og unødvendig byråkratisk. Andre samarbeidsordning bør da være mer aktuelle.

Tynset kommune mener det vil være riktig av departementet å legge vekt på hvor mange av høringsinstansene som velger å uttale seg. Det vil etter kommunens oppfatning ikke kunne tolkes som en tilslutning til forslaget at det eventuelt foreligger få uttalelser. Snarere vil det da kunne være grunn til å mene at saken oppfattes som lite relevant og at samkommunemodellen er lite aktuell som samarbeidsmodell.

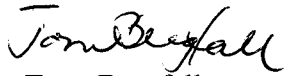
Dersom høringen skulle vise at departementet bør følge opp saken med å fremme en lovproposisjon, ber en departementet merke seg de synspunkter som i ovenstående saksutredning er knyttet til de enkelte punktene høringsinstansene er bedt om å uttale seg om.

Begrunnelsen for vedtaket går fram av vedlagte saksutredning.

Det er anledning til å se dokumentene i saken. Ta i såfall direkte kontakt med saksbehandler

TYNSET KOMMUNE

Med hilsen

Tone Bergfall
sekretær

Vedlegg

Tynset kommune

SÆRUTSKRIFT

Arkivsak: 10/732

NY MODELL FOR INTERKOMMUNALT SAMARBEID SAMKOMMUNEMODELLEN

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
54/10	Kommunestyret	22.06.2010

Vedlegg

Andre dokumenter i saken

1. HØRING NY MODELL FOR INTERKOMMUNALT SAMARBEID
SAMKOMMUNEMODELLEN, datert 04.06.2010
2. NY MODELL FOR INTERKOMMUNALT SAMARBEID
SAMKOMMUNEMODELLEN, datert 10.06.2010

Melding om vedtak sendes til

Det Kgl. Kommunal- og regionaldepartementet, Postboks 8112 Dep 0032 OSLO

SAKSOPPLYSNINGER

Kommunal- og regionaldepartementet har 26.04.2010 sendt ut et høringsnotat om mulig ny modell for interkommunalt samarbeid: samkommunemodellen. Høringsfrist er 02.08.2010.

Samkommunemodellen har tidligere vært på høring sammen med forslag til lovfesting av vertskommunemodellen. Dette skjedde i 2005. Vertskommunemodellen ble da lovfestet, men departementet fulgte ikke opp forslaget om lovfesting av samkommunemodellen. Hovedbegrunnelsen var en ønsket å vinne noe mer erfaring med interkommunalt samarbeid i form av en samkommunemodell før denne samarbeidsformen eventuelt ble lovfestet. I 2005 ble dessuten samkommune i liten grad berørt av høringsinstansene.

Høringsnotatet baserer seg i stor grad på det som ble sendt på høring i 2005. Modellen er imidlertid videreutviklet og på visse områder endret i forhold til forslaget i 2005.

Departementet legger i forbindelse med høringen nå vekt på at det har skjedd mye i perioden etter at samkommunemodellen forrige gang ble sendt på høring. Det vises til samhandlingsreformen og at kommunene befinner seg i en annen situasjon med hensyn til oppgaver. Behov for samarbeid mellom kommuner på stadig flere områder er også økende. Departementet antar derfor at flere kommuner enn tidligere vil finne det interessant å ta i bruk en samkommunemodell.

I oversendelsesbrevet til høringsnotatet ber departementet spesielt om synspunktet på:

* Pkt 3.7 der det drøftes om det bør åpnes for samkommuner der både kommuner og fylkeskommuner er deltakere.

* Pkt 3.8 der det drøftes om det bør stilles et særlig krav til kommunens vedtak om å delta i en samkommune.

* Pkt 3.9 der det drøftes om det bør åpnes for at en samkommune kan eie aksjeselskaper, interkommunale selskaper mv.

Departementet legger vekt på en del grunnleggende premisser for utforming av samkommunemodellen.

Forslaget om lovfesting innebærer at modellen er ment som en ny samarbeidsmodell på linje med andre modeller for samarbeid. Gjennom denne modellen kan kommunene etablere en interkommunal enhet som underlegges felles styring fra kommunestyrene i deltakerkommunene. Det legges også vekt på at oppretting av gode og effektive interkommunale ordninger må kunne løse større og mer omfattende oppgaver som krever særlig fagkompetanse.

For å ivareta folkevalgt styring og innflytelse bygger forslaget på de samme organisatoriske grunntrekk som man finner i en kommune. Det er lagt vekt på å komme fram til en robust samkommunemodell som gjør det demokratisk og rettssikkerhetsmessig forsvarlig å overføre utførelsen av lovpålagte oppgaver med innslag av myndighetsutøvelse fra deltakerkommunene til samkommunen. I utformingen av reglene for samkommunen, må det foretas en avveining mellom at modellen skal være forpliktende og har et langsiktig perspektiv, og hensynet til de enkelte deltakerkommunenes behov for innflytelse og innbyggernes rettssikkerhet.

Det legges opp til følgende regulering av samkommunen:

- En samkommune skal være en egen juridisk person – utgjøre et eget rettssubjekt med de rettsvirkninger det vil ha.
- Det legges ikke opp til at det skal stilles noe særskilt krav til kommunestyrets vedtak om å delta i en samkommune. Dvs det kreves kun alminnelig flertall.
- Deltakelse i samkommunen bygger på en forutsetning om frivillig tilslutning fra den enkelte kommune. Dvs det skal ikke kunne pålegges av staten.
- Det åpnes ikke for deltakelse i flere samkommuner. Kravene som stilles til modellen vil gjøre dette lite aktuelt.
- I utgangspunktet er samkommunemodellen tilpasset samarbeid mellom kommuner og mellom fylkeskommuner om lovpålagte oppgaver og myndighetsutøvelse. På enkelte områder kan det være aktuelt å vurdere samarbeid mellom kommuner og fylkeskommuner. Det er imidlertid usikkert hvor stort dette behovet er.
- En samkommune kan opptre som vertskommune for andre kommuner enn deltakerkommunene, men kun organisert som såkalt administrativt vertskommunesamarbeid etter kommuneloven (Kl § 28 b).
- Deltakerkommunene hefter proratarisk for sin andel av samkommunens forpliktelser.

Samkommunens øverste organ er samkommunestyret. Dette kan treffe avgjørelser i alle saker som er lagt til samkommunen, så langt ikke annet føler av lov eller delegasjonsvedtak.

Samkommunestyret skal kunne opprette underliggende folkevalgte organer. Hver kommune skal være representert med minst 3 medlemmer i samkommunestyret (alminnelige regler i kommuneloven for valg av medlemmer til folkevalgte organer vil gjelde). Det skal velges en leder av samkommunestyret, - jfr kl § 9. Tilfredsstillende helhetlig administrativ ledelse med klare instruksjonslinjer samt saksforberedelse sikres ved at det i samkommunen ansettes en egen administrativ leder. Vedkommende skal ansettes av samkommunestyret selv og kan ansettes på åremål etter kl § 24. nr 2. Dette vil også være en naturlig følge av at

samkommunen er et eget rettssubjekt. Det er ikke noe krav om at administrativ leder skal ansettes i 100 % stilling. Det foreslås også at stillingen skal kunne gå på omgang mellom administrasjonssjefene i deltakerkommunene.

Deltakerkommunens ordførere og administrasjonssjefer skal ha generell møte- og talerett i samkommunens organer etter bestemmelsene i kl § 9 og 23.

For å sikre tilfredsstillende kontrollordninger for den enkelte deltakerkommune overfor samkommunens interne virksomhet, foreslås det at det etableres et eget kontrollutvalg underlagt samkommunestyret. Hver kommune skal ha minst ett medlem i kontrollutvalget. Medlemmene i kontrollutvalget skal velges blant medlemmene av kommunestyrene i deltakerkommunene.

I tillegg til de grunnregler som vil gjelde for samkommunesamarbeid, er det behov for at enkelte andre sider ved samkommunens virksomhet blir fastsatt i en samarbeidsavtale. Det som forelås regulert i samarbeidsavtalen er: samkommunens navn, hvilke kommuner som deltar i samkommunen, antall representanter deltakerne skal ha i samkommunestyret, hvilke oppgaver og avgjørelsesmyndighet som overføres til samkommunen, tidspunkter for overføring av oppgaver og myndighet, deltakerkommunenes innskuddsplikt og eierandel i samkommunen.

Det foreslås en oppsigelsestid på ett år for kommunene for å kunne tre ut av samarbeidet. Det kan være gode grunner for en bindingstid ut over oppsigelsesperioden. Det foreslås ellers at samkommunen skal kunne oppløses dersom kommunene er enige om dette.

Samkommunen finansieres indirekte gjennom overføringer fra deltakerkommunene, eventuelt supplert med egne inntekter knyttet tilsamarbeidets virksomhet. Samkommuner får sitt økonomiske fundament fastsatt i samarbeidsavtalen. Det legges til grunn at kommunene skal ha frihet til selv å vurdere hvordan det økonomiske mellomværendet skal avtales nærmere. Alminnelige regler for økonomiforvaltninger i kommunene vil ellers gjelde. Det vil være visse regler som kommer i tillegg eller som det gjøres unntak fra. Samkommunen skal ikke ha adgang til å ta opp lån med mindre det er særskilt fastsatt i samarbeidsavtalen. Det vil også være forbud mot at samkommunen stiller garanti for andres forpliktelser. Samkommunens låneopptak skal godkjennes av departementet dersom en av deltakerkommunene er registrert i ROBEK og selv er underlagt ordningen med statlig lånegodkjenning.

Foreslåtte klageordninger følger stort sett klagesystemet i kommunene. Det er noen tilpasninger: det gjelder nærmere regulering av hvilke organ som skal være klageinstans dersom samkommunen faller inn under det geografisk kompetanseområdet til flere klageinstanser (typisk flere fylkesmenn). Bestemmelser om lovlighetskontroll av politiske vedtak som kan bringes inn for departementet av 3 eller flere medlemmer av kommunestyret gjelder tilsvarende for samkommunestyret. Men i tillegg foreslås det også at 3 eller flere representanter fra deltakerkommunestyrene skal kunne sette fram lovlighetsklage.

SAKSVURDERING

Det er positivt at det legges til rette for utvikling av interkommunalt samarbeid og at det foreligger ulike modeller som kan nyttes for samarbeidet avhengig av hva som er passende i forhold til samarbeidets totale omfang, aktuelle saksområder og myndighetsutøvelse i det enkelte tilfelle. Samkommunemodellen tilbyr et alternativ som kan dekke mange fag-

/saksområder med enhetlig styring, hvor også krav til demokratisk innflytelse og rettssikkerhet ivaretas.

Det antydes at samkommunemodellen nå vil ha større interesse enn i 2005, ikke minst for at det er vunnet erfaringer med modellen.

Erfaringene som er vunnet er etter rådmannens vurdering nokså begrenset. Det er kun Innherred samkommune som kan vise til noe erfaring over tid med drift av en samkommune. Selv om evalueringen av forsøket er god, sies det også at et ankepunkt nettopp er at oppgaveporteføljen er begrenset og at det geografiske nedslagsfeltet er lite. Deler av porteføljen (barn og familie, rehabilitering og helse) ble dessuten tilbakeført til kommunene etter relativt kort tid. Midtre-Namdal samkommune er nylig godkjent og kan ikke vise til erfaringer av betydning.

Det er dermed ikke forsøk som gir gode svar på om modellen egentlig er egnet. Det som synes nokså åpenbart er at en modell som stiller så vidt store krav til organisering og ressursbruk må ha en tung oppgaveportefølje og et vidtgående ansvar dersom den skal kunne forvares, - utfra ressurser, økonomi og demokratiske hensyn. Det bør med andre ord samarbeides på store, tunge tjenesteområder og i forhold til betydningsfull utøvelse av myndighet, - eksempelvis skole, barnehage eller omsorg.

En kan se for seg at modellen vil være mest aktuell i forhold til kommunenes oppfølging av samhandlingsreformen, noe som også blir nevnt i høringsnotatet. Det er nærliggende å tro at det nettopp er denne reformen som direkte har foranlediget at forslaget om lovfesting tas opp på nytt og at høringsnotatet er sendt ut.

En ser også at det er vanskelig å kunne sikre demokratisk styring og rettssikkerhet uten at det i modellen er innbygd ordninger som krever ressurser og som kan oppfattes som tungvinte og byråkratiske.

Rådmannen er generelt i tvil om hvorvidt modellen er velegnet som samarbeidsmodell og om den vil være så attraktiv at den faktisk vil bli tatt i bruk i noe omfang. Og dersom den blir tatt i bruk, vil den i så fall være levedyktig og bidra til å sikre stabilitet og langsiktighet i et samarbeid.

Til de konkrete spørsmålene som er reist i høringsnotatet og som departementet ønsker direkte svar på, ser en i Tynset kommune ingen særskilte områder hvor det kan være aktuelt at kommuner og fylkeskommuner deltar sammen. På den andre siden kan det eventuelt skje lovendringer eller reguleringer av myndighet som i fremtid kan gjøre det mer aktuelt. Kommunen har derfor i og for seg ingen motforestillinger til en lovbestemmelse i kommuneloven kan åpne for dette. Men sannsynligvis vil vertskommunesamarbeid etter kl § 28 være mest aktuelt.

En ser ikke at det bør stilles et særlig krav til kommunenes vedtak om å delta i en samkommune. Selv det er gode argumenter for en særregel i og med at dette vil dreie seg om et omfattende og forpliktende samarbeid der det er viktig med bredest mulig politisk oppslutning, er en enig med departementet at dette ikke synes tilstrekkelig til å avvike fra hovedregelen.

En er ikke enig i at samkommunen kan eie aksjeselskaper, interkommunale selskaper mv. Dette begrunnes med at denne formen for indirekte eierskap vil gi utfordringer i forhold til selskapsstyring og selskapskontroll ut over det som også i dag oppleves som en utfordring.

Innstilling:

Tynset kommune ser generelt positivt på at det legges til rette for å utvikle det interkommunale samarbeidet og at det er tilgjengelig gode modeller som sikrer demokrati, rettssikkerhet og kvalitet/effektivitet/økonomi i tjenesteproduksjonen.

Kommunen stiller imidlertid spørsmål ved hvorvidt samkommunemodellen er aktuell og attraktiv nok. Uten at det samarbeides på store og vesentlige myndighetsområder, vil modellen etter kommunens mening være både kostnadskrevende og unødvendig byråkratisk. Andre samarbeidsordning bør da være mer aktuelle.

Tynset kommune mener det vil være riktig av departementet å legge vekt på hvor mange av høringsinstansene som velger å uttale seg. Det vil etter kommunens oppfatning ikke kunne tolkes som en tilslutning til forslaget at det eventuelt foreligger få uttalelser. Snarere vil det da kunne være grunn til å mene at saken oppfattes som lite relevant og at samkommunemodellen er lite aktuell som samarbeidsmodell.

Dersom høringen skulle vise at departementet bør følge opp saken med å fremme en lovproposisjon, ber en departementet merke seg de synspunkter som i ovenstående saksutredning er knyttet til de enkelte punktene høringsinstansene er bedt om å uttale seg om.

Kommunestyret behandlet saken i møte 22.06.2010 :

Rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak

Tynset kommune ser generelt positivt på at det legges til rette for å utvikle det interkommunale samarbeidet og at det er tilgjengelig gode modeller som sikrer demokrati, rettssikkerhet og kvalitet/effektivitet/økonomi i tjenesteproduksjonen.

Kommunen stiller imidlertid spørsmål ved hvorvidt samkommunemodellen er aktuell og attraktiv nok. Uten at det samarbeides på store og vesentlige myndighetsområder, vil modellen etter kommunens mening være både kostnadskrevende og unødvendig byråkratisk. Andre samarbeidsordning bør da være mer aktuelle.

Tynset kommune mener det vil være riktig av departementet å legge vekt på hvor mange av høringsinstansene som velger å uttale seg. Det vil etter kommunens oppfatning ikke kunne tolkes som en tilslutning til forslaget at det eventuelt foreligger få uttalelser. Snarere vil det da kunne være grunn til å mene at saken oppfattes som lite relevant og at samkommunemodellen er lite aktuell som samarbeidsmodell.

Dersom høringen skulle vise at departementet bør følge opp saken med å fremme en lovproposisjon, ber en departementet merke seg de synspunkter som i ovenstående saksutredning er knyttet til de enkelte punktene høringsinstansene er bedt om å uttale seg om.

NY MODELL FOR INTERKOMMUNALT SAMARBEID SAMKOMMUNEMODELLEN

Arkiv: 026
Arkivsaksnr.: 10/732

Saksbehandler:
Jon Ola Kroken

Vedlegg

Andre dokumenter i saken

1. HØRING NY MODELL FOR INTERKOMMUNALT SAMARBEID
SAMKOMMUNEMODELLEN, datert 04.06.2010
2. NY MODELL FOR INTERKOMMUNALT SAMARBEID
SAMKOMMUNEMODELLEN, datert 10.06.2010

Melding om vedtak sendes til

Det Kgl. Kommunal- og regionaldepartementet, Postboks 8112 Dep 0032 OSLO

SAKSOPPLYSNINGER

Kommunal- og regionaldepartementet har 26.04.2010 sendt ut et høringsnotat om mulig ny modell for interkommunalt samarbeid: samkommunemodellen. Høringsfrist er 02.08.2010.

Samkommunemodellen har tidligere vært på høring sammen med forslag til lovfesting av vertskommunemodellen. Dette skjedde i 2005. Vertskommunemodellen ble da lovfestet, men departementet fulgte ikke opp forslaget om lovfesting av samkommunemodellen. Hovedbegrunnelsen var en ønsket å vinne noe mer erfaring med interkommunalt samarbeid i form av en samkommunemodell før denne samarbeidsformen eventuelt ble lovfestet. I 2005 ble dessuten samkommune i liten grad berørt av høringsinstansene.

Høringsnotatet baserer seg i stor grad på det som ble sendt på høring i 2005. Modellen er imidlertid videreutviklet og på visse områder endret i forhold til forslaget i 2005.

Departementet legger i forbindelse med høringen nå vekt på at det har skjedd mye i perioden etter at samkommunemodellen forrige gang ble sendt på høring. Det vises til samhandlingsreformen og at kommunene befinner seg i en annen situasjon med hensyn til oppgaver. Behov for samarbeid mellom kommuner på stadig flere områder er også økende. Departementet antar derfor at flere kommuner enn tidligere vil finne det interessant å ta i bruk en samkommunemodell.

I oversendelsesbrevet til høringsnotatet ber departementet spesielt om synspunktet på:

- * Pkt 3.7 der det drøftes om det bør åpnes for samkommuner der både kommuner og fylkeskommuner er deltakere.
- * Pkt 3.8 der det drøftes om det bør stilles et særlig krav til kommunens vedtak om å delta i en samkommune.
- * Pkt 3.9 der det drøftes om det bør åpnes for at en samkommune kan eie aksjeselskaper, interkommunale selskaper mv.

Departementet legger vekt på en del grunnleggende premisser for utforming av samkommunemodellen.

Forslaget om lovfesting innebærer at modellen er ment som en ny samarbeidsmodell på linje med andre modeller for samarbeid. Gjennom denne modellen kan kommunene etablere en interkommunal enhet som underlegges felles styring fra kommunestyrene i deltakerkommunene. Det legges også vekt på at oppretting av gode og effektive interkommunale ordninger må kunne løse større og mer omfattende oppgaver som krever særlig fagkompetanse.

For å ivareta folkevalgt styring og innflytelse bygger forslaget på de samme organisatoriske grunntrekk som man finner i en kommune. Det er lagt vekt på å komme fram til en robust samkommunemodell som gjør det demokratisk og rettssikkerhetsmessig forsvarlig å overføre utførelsen av lovpålagte oppgaver med innslag av myndighetsutøvelse fra deltakerkommunene til samkommunen. I utformingen av reglene for samkommunen, må det foretas en avveining mellom at modellen skal være forpliktende og har et langsiktig perspektiv, og hensynet til de enkelte deltakerkommunenes behov for innflytelse og innbyggernes rettssikkerhet.

Det legges opp til følgende regulering av samkommunen:

- En samkommune skal være en egen juridisk person – utgjøre et eget rettssubjekt med de rettsvirkninger det vil ha.
- Det legges ikke opp til at det skal stilles noe særskilt krav til kommunestyrets vedtak om å delta i en samkommune. Dvs det kreves kun alminnelig flertall.
- Deltakelse i samkommunen bygger på en forutsetning om frivillig tilslutning fra den enkelte kommune. Dvs det skal ikke kunne pålegges av staten.
- Det åpnes ikke for deltakelse i flere samkommuner. Kravene som stilles til modellen vil gjøre dette lite aktuelt.
- I utgangspunktet er samkommunemodellen tilpasset samarbeid mellom kommuner og mellom fylkeskommuner om lovpålagte oppgaver og myndighetsutøvelse. På enkelte området kan det være aktuelt å vurdere samarbeid mellom kommuner og fylkeskommuner. Det er imidlertid usikkert hvor stort dette behovet er.
- En samkommune kan opptre som vertskommune for andre kommuner enn deltakerkommunene, men kun organisert som såkalt administrativt vertskommunesamarbeid etter kommuneloven (Kl § 28 b).
- Deltakerkommunene hefter proratarisk for sin andel av samkommunens forpliktelser.

Samkommunens øverste organ er samkommunestyret. Dette kan treffe avgjørelser i alle saker som er lagt til samkommunen, så langt ikke annet føler av lov eller delegasjonsvedtak.

Samkommunestyret skal kunne opprette underliggende folkevalgte organer. Hver kommune skal være representert med minst 3 medlemmer i samkommunestyret (alminnelige regler i kommuneloven for valg av medlemmer til folkevalgte organer vil gjelde). Det skal velges en leder av samkommunestyret, - jfr kl § 9. Tilfredsstillende helhetlig administrativ ledelse med klare instruksjonslinjer samt saksforberedelse sikres ved at det i samkommunen ansettes en egen administrativ leder. Vedkommende skal ansettes av samkommunestyret selv og kan ansettes på åremål etter kl § 24. nr 2. Dette vil også være en naturlig følge av at samkommunen er et eget rettssubjekt. Det er ikke noe krav om at administrativ leder skal ansettes i 100 % stilling. Det foreslås også at stillingen skal kunne gå på omgang mellom administrasjonssjefene i deltakerkommunene.

Deltakerkommunens ordførere og administrasjonssjefer skal ha generell møte- og talerett i samkommunens organer etter bestemmelsene i kl § 9 og 23.

For å sikre tilfredsstillende kontrollordninger for den enkelte deltakerkommune overfor samkommunens interne virksomhet, foreslås det at det etableres et eget kontrollutvalg underlagt samkommunestyret. Hver kommune skal ha minst ett medlem i kontrollutvalget. Medlemmene i kontrollutvalget skal velges blant medlemmene av kommunestyrene i deltakerkommunene.

I tillegg til de grunnregler som vil gjelde for samkommunesamarbeid, er det behov for at enkelte andre sider ved samkommunens virksomhet blir fastsatt i en samarbeidsavtale. Det som forelås regulert i samarbeidsavtalen er: samkommunens navn, hvilke kommuner som deltar i samkommunen, antall representanter deltakerne skal ha i samkommunestyret, hvilke oppgaver og avgjørelsesmyndighet som overføres til samkommunen, tidspunkter for overføring av oppgaver og myndighet, deltakerkommunenes innskuddsplikt og eierandel i samkommunen.

Det foreslås en oppsigelsestid på ett år for kommunene for å kunne tre ut av samarbeidet. Det kan være gode grunner for en bindingstid ut over oppsigelsesperioden. Det foreslås ellers at samkommunen skal kunne oppløses dersom kommunene er enige om dette.

Samkommunen finansieres indirekte gjennom overføringer fra deltakerkommunene, eventuelt supplert med egne inntekter knyttet tilsamarbeidets virksomhet. Samkommuner får sitt økonomiske fundament fastsatt i samarbeidsavtalen. Det legges til grunn at kommunene skal ha frihet til selv å vurdere hvordan det økonomiske mellomværendet skal avtales nærmere. Alminnelige regler for økonomiforvaltninger i kommunene vil ellers gjelde. Det vil være visse regler som kommer i tillegg eller som det gjøres unntak fra. Samkommunen skal ikke ha adgang til å ta opp lån med mindre det er særskilt fastsatt i samarbeidsavtalen. Det vil også være forbud mot at samkommunen stiller garanti for andres forpliktelser. Samkommunens låneopptak skal godkjennes av departementet dersom en av deltakerkommunene er registrert i ROBEK og selv er underlagt ordningen med statlig lånegodkjenning.

Foreslåtte klageordninger følger stort sett klagesystemet i kommunene. Det er noen tilpasninger: det gjelder nærmere regulering av hvilke organ som skal være klageinstans dersom samkommunen faller inn under det geografisk kompetanseområdet til flere klageinstanser (typisk flere fylkesmenn). Bestemmelser om lovlighetskontroll av politiske vedtak som kan bringes inn for departementet av 3 eller flere medlemmer av kommunestyret gjelder tilsvarende for samkommunestyret. Men i tillegg foreslås det også at 3 eller flere representanter fra deltakerkommunestyrene skal kunne sette fram lovlighetsklage.

SAKSVURDERING

Det er positivt at det legges til rette for utvikling av interkommunalt samarbeid og at det foreligger ulike modeller som kan nyttes for samarbeidet avhengig av hva som er passende i forhold til samarbeidets totale omfang, aktuelle saksområder og myndighetsutøvelse i de enkelte tilfelle. Samkommunemodellen tilbyr et alternativ som kan dekke mange fag-/saksområder med enhetlig styring, hvor også krav til demokratisk innflytelse og rettssikkerhet ivaretas.

Det antydes at samkommunemodellen nå vil ha større interesse enn i 2005, ikke minst for at det er vunnet erfaringer med modellen.

Erfaringene som er vunnet er etter rådmannens vurdering nokså begrenset. Det er kun Innherred samkommune som kan vise til noe erfaring over tid med drift av en samkommune. Selv om evalueringen av forsøket er god, sies det også at et ankepunkt nettopp er at oppgaveporteføljen er begrenset og at det geografiske nedslagsfeltet er lite. Deler av porteføljen (barn og familie, rehabilitering og helse) ble dessuten tilbakeført til kommunene etter relativt kort tid. Midtre-Namdal samkommune er nylig godkjent og kan ikke vise til erfaringer av betydning.

Det er dermed ikke forsøk som gir gode svar på om modellen egentlig er egnet. Det som synes nokså åpenbart er at en modell som stiller så vidt store krav til organisering og ressursbruk må ha en tung oppgaveportefølje og et vidtgående ansvar dersom den skal kunne forvares, - utfra ressurser, økonomi og demokratiske hensyn. Det bør med andre ord samarbeides på store, tunge tjenesteområder og i forhold til betydningsfull utøvelse av myndighet, - eksempelvis skole, barnehage eller omsorg.

En kan se for seg at modellen vil være mest aktuell i forhold til kommunenes oppfølging av samhandlingsreformen, noe som også blir nevnt i høringsnotatet. Det er nærliggende å tro at det nettopp er denne reformen som direkte har foranlediget at forslaget om lovfesting tas opp på nytt og at høringsnotatet er sendt ut.

En ser også at det er vanskelig å kunne sikre demokratisk styring og rettssikkerhet uten at det i modellen er innbygd ordninger som krever ressurser og som kan oppfattes som tungvinte og byråkratiske.

Rådmannen er generelt i tvil om hvorvidt modellen er velegnet som samarbeidsmodell og om den vil være så attraktiv at den faktisk vil bli tatt i bruk i noe omfang. Og dersom den blir tatt i bruk, vil den i så fall være levedyktig og bidra til å sikre stabilitet og langsiktighet i et samarbeid.

Til de konkrete spørsmålene som er reist i høringsnotatet og som departementet ønsker direkte svar på, ser en i Tynset kommune ingen særskilte områder hvor det kan være aktuelt at kommuner og fylkeskommuner deltar sammen. På den andre siden kan det eventuelt skje lovendringer eller reguleringer av myndighet som i fremtid kan gjøre det mer aktuelt. Kommunen har derfor i og for seg ingen motforestillinger til en lovbestemmelse i kommuneloven kan åpne for dette. Men sannsynligvis vil vertskommunesamarbeid etter kl § 28 være mest aktuelt.

En ser ikke at det bør stilles et særlig krav til kommunenes vedtak om å delta i en samkommune. Selv det er gode argumenter for en særregel i og med at dette vil dreie seg om et omfattende og forpliktende samarbeid der det er viktig med bredest mulig politisk oppslutning, er en enig med departementet at dette ikke synes tilstrekkelig til å avvike fra hovedregelen.

En er ikke enig i at samkommunen kan eie aksjeselskaper, interkommunale selskaper mv. Dette begrunnes med at denne formen for indirekte eierskap vil gi utfordringer i forhold til selskapsstyring og selskapskontroll ut over det som også i dag oppleves som en utfordring.

Rådmannens innstilling:

Tynset kommune ser generelt positivt på at det legges til rette for å utvikle det interkommunale samarbeidet og at det er tilgjengelig gode modeller som sikrer demokrati, rettssikkerhet og kvalitet/effektivitet/økonomi i tjenesteproduksjonen.

Kommunen stiller imidlertid spørsmål ved hvorvidt samkommunemodellen vil føles som aktuell og attraktiv nok. Uten at det samarbeides på store og vesentlige myndighetsområder, vil modellen etter kommunens mening være både kostnadskrevende og unødvendig byråkratisk. Andre samarbeidsordning bør da være mer aktuelle.

Tynset kommune mener det vil være riktig av departementet å legge vekt på hvor mange av høringsinstansene som velger å uttale seg. Det vil etter kommunens oppfatning ikke kunne tolkes som en tilslutning til forslaget at det eventuelt foreligger få uttalelser. Snarere vil det da kunne være grunn til å mene at saken oppfattes som lite relevant og at samkommunemodellen er lite aktuell som samarbeidsmodell.

Dersom høringen skulle vise at departementet bør følge opp saken med å fremme en lovproposisjon, ber en departementet merke seg de synspunkter som i ovenstående saksutredning er knyttet til de enkelte punktene høringsinstansene er bedt om å uttale seg om.

DET KONGELIGE
KOMMUNAL- OG REGIONALDEPARTEMENT

Høringsinstansene

Tilsendt	
Dato	04.06.10
Ar	10
10-732-1	
3608-10	
Orb	Jdk

Deres ref

Vår ref
10/1067-2 ORN

Dato
26.04.2010

**Høringsnotat - mulig ny modell for interkommunalt samarbeid:
samkommunemodellen**

Vedlagt følger høringsnotat med forslag til mulige endringer i kommuneloven. Vi ber om at høringsuttalelsene er departementet i hende senest 2. august 2010.

I dette høringsnotatet beskrives en ny mulig modell for interkommunalt samarbeid i form av en samkommune. Samkommunemodellen er tiltenkt interkommunale samarbeid mellom flere kommuner, om et bredt spekter av oppgaver/tjenester innenfor kommunenes lovpålagte oppgaver.

Samkommunemodellen har tidligere vært på høring sammen med forslag til lovfesting av vertskommunemodellen (2005). Forslag til lovfesting av vertskommunemodellen ble fremmet i Ot.prp. nr. 95 (2005-2006). Departementet fulgte i samme dokument ikke opp forslaget om å lovfeste en samkommunemodell. Hovedbegrunnelsen for dette var at departementet, etter en samlet vurdering, mente at det var grunn til å vinne noe mer erfaring med samkommunemodellen før en slik samarbeidsform eventuelt ble lovfestet. Det har skjedd mye i perioden etter at forslag til samkommunemodell første gang ble sendt på høring. Kommunene befinner seg nå i annen situasjon med hensyn til oppgaver, jf. her spesielt samhandlingsreformen, enn for noen få år tilbake. Mange kommuner ser behov for å samarbeide på stadig flere områder. Dessuten er samkommunemodellen videreutviklet og endret på flere punkter i forhold til den som ble hørt i 2005. Det er derfor viktig at kommunene får anledning til å være med å påvirke modellen ved at det gjennomføres en ny høring.

I dette høringsforslaget er det noen særlige punkter departementet er opptatt av at høringsinstansene skal gi sitt syn på.

Postadresse:
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

Kontoradresse:
Akersg. 59

Telefon *
22 24 90 90 /
Org. nr.:
972 417 858

Kommunalavdelingen
Telefaks:

Saksbehandler:
Oddny Ruud Nordvik
22 24 72 30

Dette er følgende punkter:

- Punkt 3.7 der det drøftes om det bør åpne for samkommuner der både kommuner og fylkeskommuner er deltakere
- Punkt 3.8 der det drøftes om det bør stilles et særlig krav til kommunenes vedtak om å delta i en samkommune
- Punkt 3.9.2 der det drøftes om det bør åpnes for at en samkommune kan eie aksjeselskaper, interkommunale selskaper mv.

Vi ber om at adressatene forelegger høringsnotatet for organisasjoner og organer på sitt område som ikke er oppført i adresselisten, men som bør gis anledning til å uttale seg.

Med hilsen

Anne Nafstad Lyftingsmo
Anne Nafstad Lyftingsmo e.f.
ekspedisjonssjef

Hans Petter F. Gravdahl
avdelingsdirektør